

Оштро Перце 2017/2018.

Слађана Галушка
ОШ „Свети Сава“
Београд

Анђелка Танчић
ОШ „Светозар Марковић“
Београд

Упутства за ученике

Драги ученици,

У овом тексту ћете наћи упутства за израду задатака из пројекта Оштро Перце.

Почињемо причом о приказу књижевног дела, било да је то роман, прича или бајка.

Следе прилози о изради сликовнице, плаката и трејлера.

Приказ књижевног дела

Како организовати и написати приказ књижевноуметничког дела

Приказ књиге је опис, критичка анализа и процена квалитета, и значаја књиге, а не само препричавање. Треба да изнесе сврху књиге, садржај и веродостојност. Књижевна критика је истраживачки рад у коме се анализирају јаке и слабе стране књиге. Треба да садржи тврдње о томе шта писац покушава да уради и колико је успешан у томе, по мишљењу критичара, уз аргументацију која ће подржати тај став.

Нема правог начина да напишете приказ. Он је веома личан и одражава став аутора. Може бити кратак (до 100 речи), или дуг (1500 речи), зависно д сврхе приказа.

Нема формуле која се мора користити, али постоји неки стандардни поступак који вам предлажемо.

Израда приказа

Приказ је начин да кажете свој одговор и став у односу на неко дело. Писати о размишљањима и осећањима може бити теже него само износити чињенице. Обично нема исправног става (размишљања) о књижевном делу. Сврха вашег састава је да се будући читаоци, ваши вршњаци и другови из разреда, сложе са вашим закључком о књижевном делу. Зато је важно да изнесете доказе који показују да је ваш став логичан и разуман и да те доказе поткрепите изводима из текста. Састав треба да има три основна дела: увод, главни део и закључак.

Увод

Сваки приказ почиње библиографским информацијама: име писца, наслов дела, датум и место издања, издавач, број страна, жанр, посебни делови књиге, илустрације, цена.

У овом делу можете написати и нешто о писцу: где је рођен и када, образовање, чиме се још бави...

Главни део текста

а) Теза – тврдња

То је кратки извод из ваше анализе, почетна процена дела и опис главне идеје вашег рада. Ако је цео састав на једној страни (до 200) речи, онда је за тезу довољна и једна реченица, али овај део може бити и цео пасус.

Овим делом треба да привучете пажњу читалаца и зато треба да га пажљиво напишете, да буде јасан, сажет и интересантан. Немојте почети реченицом као: „Ова књига је веома интересантна“. Почните анегдотом, изазовним цитатом, или само најважнијим запажањем о књизи.

б) Анализа и процена дела

Можете посебно анализирати и проценити дело, прво описујући садржај књиге, пишчеву аргументацију, и доказе, а тек онда понудити своју оцену. А, можете испреплетати анализу и процену.

Свакако, размотрите саму причу кроз следеће елементе:

- Која је намера писца у писању овог дела и да ли је успео у тој намери?
 - Тема, шта је главна тема, како се открива и развија, пишчева аргументација, да ли је традиционална, или нова и оригинална.
 - Радња/заплет, елементи радње, веза са ликовима, има ли мистерије, како се компликује заплет/сукоб и како се разрешава. Немојте писати о свему што се десило, изаберите најинтересантније догађаје. Објасните ситуацију главног лика на почетку радње. Шта чини заплет, да ли главни лик жели да постигне нешто, или решава проблем?
 - Ликови, какав је став писца према ликовима, на који начин су приказани, да ли се види развој. Објасните које су најважније ствари које се дешавају главном лику док се ближи циљу или решава проблем.
 - Место и време, улога у причи, атмосфера, утицај на ликове и радњу. Да ли је место реално, или измишљено? Ако писац не одређује место, да ли се може нешто сазнати из саме приче? Да ли се прича дешава сада, у прошлости, или у будућности?
 - Какв је стил, да ли је једноставан и јасан, има ли хумора, сатире, да ли се користе стилске фигуре, какав је дијалог, коришћење описа, нарације?
 - Препознајте идеју и трудите се да будете сигурни да сте добро разумели дело пре него што напишете своје мишљење.
 - Које су јаке и слабе стране књиге?
- Можете цитирати делове из књиге и анализирати их да бисте образложили пишчеву аргументацију. Наведите изворе које користи писац и процените да ли су одговарајући и да ли успешно доказују пишчеву став у делу. Коментаришите композицију дела и стил и како се дело уклапа у одговарајући жанр.

Закључак

Закључак је последња прилика да одушевите читаоце и зато мора бити више него понављање тезе. У закључку нагласите све што је важно да ваши читаоци знају.

Морате одговорити на питања: Какав је утисак на вас оставила књига? Шта је читање књиге значило за вас? Истакните аргументе, али немојте да понављате оно што сте већ рекли. Повежите све то са својим личним искуством и сачините закључак који ће бити интересантан за читаоца.

На крају одговорите и на следећа питања:

Да ли је књига вредна читања? Да ли је књига изузетна?

Коме би се могла препоручити? Зашто? Зашто не?

Исправка и процена вашег рада

Већина састава се побољша кроз исправљање и дораду. Обавезно проверите да ли су реченице у складу са граматичким и правописним правилима. Покажите састав библиотекарју и наставнику и тражите њихово мишљење. Они ће вам указати на добре делове текста и оне које треба да поправите. Тек онда завршите свој рад. Ако сте у раду користили цитате из других књига и текстова, обавезно наведите из ког су дела узети и ко је аутор дела.

Сликовница и приказ бајке

У бајкама приповедач нас води у чаробни свет нестварног, који је обично потпуно другачији од нашег света. Приказ бајке треба да покаже да си разумео садржај и поруку и да на интересантан начин представи ту причу твојим вршњацима.

Напиши нешто о аутору бајке, ако је бајка уметничка и објасни шта значи уметничка бајка. Уочи свет маште, нестварног и фантастичног, наведи тему бајке и откриј о коме се говори у бајци, где се одиграва радња приче и ко све учествује у њој.

Уочи елементе бајке: увод, заплет, врхунац, обрт, расплет. Размотри зашто долази до таквог развоја радње, како утичу елементи бајке на заплет у радњи и како фантастика помаже у стварању заплета, али и како доводи до расплета.

Размишљај о порукама. Ко су представници добра и зла, како тимачиш све оно што је фантастично? Да ли могуће да се бајка деси у данашње време? Образложи све поруке до којих си дошао. Објасни да ли елементи бајке (фантастике) наглашавају поруке (идеје) дела. Истакни зашто је порука јача ако је скривена.

У закључку изнеси став о бајци коју си читао.

Сликовница

На основу приказа и илустрација бајки направите своју бајку у облику сликовнице. Смислите добру причу на основу бајке. Можете направити и неку своју верзију са другачијим елементима (на пример другачији крај или наставак већ познате приче е...). Прича треба да је једноставна и кратка да би стала у сликовницу са највише осам страна.

Направите план – који део текста ће ићи на коју страну и шта ће бити илустрација. Осмислите насловну страну. Напишите све потребне податке о ауторима.

Трејлер за књигу

Трејлер је кратки филм који најављује и рекламира нови филм, представу, телевизијски шоу, а и књигу. Основна разлика између трејлера за филм и оног за књигу је што се за филм користи већ снимљени видео материјал, а за представљање књиге треба да осмислите визуелни приказ.

Писац Абел Кеог даје савете за израду доброг трејлера

1. Немој правити филм

Једно је кад Холивуд узме књигу и од ње направи филм. Сасвим је друго кад издавач, или маркетиншка компанија покушава да прода књигу правећи мини филм. Читање књиге је лично искуство, читаоци имају своје идеје о томе како изгледају ликови, па снимање појединих сцена из књиге није добар начин да се књига представи.

2. Трејлер је кратак

Већина реклама траје око 30 секунди. Већина добрих трејлера трају око 60 секунди.

3. Упутите будуће читаоце

Намена трејлера је да изазове интересовање за књигу и наведе људе да је купе, или сазнају додатне информације о књизи. Трејлер треба да упути гледаоца/будућег читаоца где може да купи књигу и сазна још нешто о њој.

4. Важна је прича, не писац

Трејлер није интервју са писцем, нити место за његове фотографије. Трејлер се бави књигом, причом у књизи, садржином, доживљајем и поруком.

Још један савет

Трејлери информичу будућег читаоца шта може да очекује од књиге. Треба да покажу шта мислите о књизи и како она утиче на вас. Док читате књигу, стварате слике у својој глави. Те слике треба да буду и у трејлеру, као и неке важне мисли из књиге. Али, важно је да са што мање слика и текста дочарате општи утисак о књизи и оно што је заиста важно, без одређивања изгледа ликова.

Упутство за израду

Изаберите књигу коју ћете приказати кроз трејлер.

Осмислите причу за трејлер. То укључује слике и текст, аудио видео материјал који се обрађује у неком од е-алата као што је Power point или Movie Maker.

Прикупите материјал које желите да користите да бисте испричали своју причу. Можете употребити материјал са интернета, који сме да се јавно користи и објављује, или онај које ћете сами направити: илустрације, цртежи, плакат, фотографије ...

Текст осмислите користећи реченице из књига или из приказа које сте написали. Поређајте слике по реду који желите, додајте текст где треба.

Онда додајте музику, ону која се сме користити и објављивати, или своју музику.

Ако користите материјал који је ауторско дело, наведите извор.

Наведите све потребне информације о ауторима трејлера.

